

VÄSTERBOTTEN

I EN SAMHÄLLSOMVANDLING

DEN GRÖNA
OMSTÄLLNINGEN
ÄR VÄGEN
FRAMÅT!

ACCELERATOR
Att lösa knutar
här och nu

sid 4

INDUSTRIN
- Tänk nytt,
dela risk, hjälps åt!

sid 10

STATEN
Ta ert ansvar
på allvar

sid 14

Hela denna bilaga är en annons från Region Västerbotten

Umeå som är norra Sveriges största stad har i decennier haft en näringslivsutveckling i toppklass bland landets alla kommuner.

Foto: AdobeStock

Den gröna omställningen driver en bred samhällsomvandling!

Norra Sverige är en föregångare i omställning. Det betyder förutom stora möjligheter också att vi är de första som stöter på nya slags problem. Och det har nog ingen missat, att omställningen i norra Sverige mött en rad utmaningar det senaste året.

Men, det är som det ska vara, det är nästa fas i den här processen. Vi gör någonting nytt, någonting viktigt och svårt och därför handlar tillvaron mycket om problemlösning, och att hitta nya vägar framåt.

Den gröna omställningen har ifrågasatts den senaste tiden, och det är i grunden sunt. Vi måste hela tiden se till att vi ställer om effektivt och ansvarsfullt – men prövningarna och kritiken får inte påverka vår övertygelse.

Den här omställningen är fortfarande vägen framåt för Sverige! Den bästa och mest troligt den enda. Så antingen gör vi det här nu och behåller vår framskjutna position i världen, eller så ställer vi om senare i konkurrens med alla andra.

Insatserna är i många avseenden stora, inte minst för kommunerna, men potentialen är ännu större, för generationer framåt. Vi vill alltså vara tydliga med att målet kvarstår: ett i alla avseenden hållbart samhälle.

Och kom ihåg att Sverige har levt gott i årtion-

den på att vara ett föregångsland inom mobiltelefoni och bredband, vilket gett oss förutsättningar att skörda frukterna i form av en lång rad framgångsrika, globala bolag. Hållbar omställning är nästa stora paradigmskifte, ett område som kommer att bli ännu mycket större än digitaliserad kommunikation.

Vad är det då som hindrar oss? En av de största utmaningarna är faktiskt samverkan.

Lätt att lova men svårare att genomföra i praktiken. Vi anser oss vara duktiga på samarbete i Sverige, men just nu sköter vi oss inget vidare. Vi behöver verkligen nå en tydligare överenskomelse om att göra det här tillsammans. Nord och syd, stat, regioner, kommuner och näringsliv – för alla svensks bästa.

För det handlar i slutändan om människor.

Den gröna omställningen är för övrigt en alldeles för smal beskrivning av vad som händer. Det är en bred samhällsomvandling vi startat, med nyindustrialiseringen som katalysator – där vi vill ställa om allt i vår tillvaro, för att skapa ett samhälle som är mer framgångsrikt, mer oberoende, mer jämställt, mer rättvist och ännu friskare.

Vi ska lämna den fossila världen och samtidigt behålla vår höga levnadsstandard och den goda servicenivå vi är vana vid (även om den kan-

ske inte kommer se ut på exakt samma sätt som förut). Till vår hjälp har vi ny kunskap, ny teknik och nya innovationer, men vi som individer behöver också bli engagerade i den här omställningen, det är en nyckel. Vi behöver möta tekniken på halva vägen, för att skapa den framtid vi önskar.

Och det här är ett budskap som vi behöver kommunicera: att alla har chans till en nystart i norr, där man kan förverkliga sig själv och sin familj utan att miljön behöver betala priset.

Och vi behöver bli fler i Norr- och Västerbotten om det här ska funka optimalt. Därför behöver vi skapa kontakt med människor runt om i Sverige, Europa och resten av världen som liksom vi vill starta om, och ställa om till en hållbar tillvaro.

Möjligheterna är väldigt stora, för både industri och individ, och här finns fortfarande gott om plats.

”Vi behöver verkligen nå en tydligare överenskommelse om att göra det här tillsammans.”

Rickard Carstedt (S)
Regionråd för regional utveckling på Region Västerbotten

En tidning från Region Västerbotten
Medföljer som bilaga i Dagens Industri,
januari 2025.

Frågor besvaras av:
Thomas Hartman,
Chef externa relationer och strategisk
platsutveckling, Region Västerbotten

thomas.hartman@regionvasterbotten.se

www.tlmediagroup.se

PROJEKTLEDARE: Thomas Lahti REDAKTÖR Per-Åke Hultberg
ART DIRECTOR: Jessica Nyström TRYCK: Bold Printing Sundsvall
OMSLAGSFOTO: AdobeStock KORREKTUR: Eva-Britt Hällgren

För information om tidningsbilagor och kundtidningar kontakta
Thomas Lahti på +46 70-574 66 24 eller thomas.lahti@tlmediagroup.se

Umeåregionen erbjuder spännande karriärmöjligheter, två universitet och en designhögskola som rankas etta i världen enligt Red Dot Awards. Initiativet Tech Industry by Umeå växte fram under 2024 och är ett samarbete mellan åtta av Umeåregionens mest framstående teknik- och industriföretag.

UPPTECH UMEÅREGIONEN

HUR SKULLE DET VARA att ha kort pendlingsavstånd till drömjobbet? Ett jobb där dina tekniktalanger får blomstra och där du har goda förutsättningar att utvecklas?

Hur skulle det vara om du på din fritid fick uppleva alla fyra årstider och dessutom få en femte på köpet? Glädjas åt sommar där solen aldrig vill gå ned eller njuta av vinter som i stort sett alltid garanterar både skidföre och norrsken? Vilken den femte årstiden är? Vårvintern där strålände solsken möter gnistrande snö.

Låter det för bra för att vara sant? Det är det inte. För oss är det vardag. Hur ska man göra för att få en sådan vardag?

Alla teknik- och industriföretag som ingår i nätverket Tech Industry by Umeå är spännande arbetsplatser. Gemensamt är att vi erbjuder arbeten där du kan få utlopp för ditt teknikdriv, oavsett om det gäller att bidra till det lokala och göra gott för regionen, eller vara med på en global arena och bidra med värden för världen. Vi erbjuder spännande arbeten på en plats där årstiderna är tydliga, naturen är nära, kulturlivet blomstrar och tryggheten är hög.

Upptech möjligheterna i Umeåregionen med oss.

**TECH INDUSTRY
BY UMEÅ.**

» Accelerationskontorets uppdrag: – Vi måste öka takten, det är bråttom

Den gröna omställningen måste snabbas på och det av flera skäl, främst för att EU:s och Sveriges klimatmål ska kunna uppnås. Men också för att stärka svensk industris konkurrenskraft och samtidigt möta geopolitiska spänningar. Här har Accelerationskontoret en betydelsefull roll, att identifiera och lösa knutar här och nu.

TEXT PER-ÅKE HULTBERG

– Jag har jobbat med samhällsbyggnadsfrågor i 30 år. Jag har sett så mycket krångel och utdragen byråkrati där alla skyller på varandra. Därför är det så inspirerande att nu få utmana ett systemfel i statsapparaten och därmed bidra till att göra något produktivt och betydelsefullt för vårt land, säger Kristina Alvendal.

Accelerationskontoret kan ses som ett svar på den frustration många upplevt under massor av år, att det tar alldeles för lång tid från etableringsförfrågan till färdigställande.

Det säger Kristina Alvendal, som tillsammans med Jonas Lundström är nationella industrisamordnare inom Accelerationskontoret, som formellt är en statlig utredning.

– Men vårt arbete handlar inte om att skriva, påpekar Kristina Alvendal. Accelerationskontoret är en ny och helt annorlunda arbetsform i det statliga systemet, med ett konkret mål att snabba på processer som kan bidra till grön omställning och därmed till fler och större investeringar inom svensk industri.

Kristina Alvendal betonar att Sverige har de nödvändiga grundförutsättningarna för grön omställning, fossilfri el och råvaror i marken. Svenska företag har för övrigt redan idag ett starkt hållbarhetsfokus med en rad investeringar i mångmiljardklassen i olika faser.

– Men vi måste öka takten, det är bråttom. Det handlar om klimatmålen men också om vår och hela Europas konkurrenskraft. Vi har tappat i tillväxt och produktivitet gentemot både USA och Kina och de kommer att fortsätta springa ifrån oss om vi inte agerar nu. Den geopolitiska situationen gör dessutom att vi riskerar att bli beroende

av länder som vi inte vill vara beroende av. Vi behöver bli självförsörjande på vitala råvaror, förtydligar Kristina Alvendal.

Det grundläggande problemet är ingen hemlighet, menar hon. Det är ett faktum att vi har en inbyggd tröghet i vårt statssystem med myndigheter som motverkar grön omställning.

– Inte för att jävlas utan för att regering efter regering har gett uppdrag som ska ut-

“Nu växer en större bild fram och det är en otrolig kraft i den gröna omställningen över hela landet.”

föras utan att rensa och utvärdera. Därmed skapas målkonflikter.

Vi har till exempel ett antal riksintressemyndigheter som inom sina respektive områden har till uppdrag att slå vakt om mark och vatten, natur- och kulturvården.

– Det kan man tycka olika om, men det blir problem när en myndighet är ålagd att öka tillväxt, en annan att motverka det genom att skydda riksintressen. Och att de inte pratar med varandra är naturligtvis helt gale.

Det gör att uppdragen på detaljnivå krockar. Ska kabeln ligga på högra eller vänstra sidan av vägen? Kommunen kanske dessutom har en helt annan åsikt, samtidigt som industrin vill ha besked nu. PM skickas fram och tillbaka till dess att ärendet slutligen avgörs i domstol.

– Det är ett effektivt sätt att haka upp angelägna projekt i flera år. Tänk om myndigheter i stället hade ringt och pratat med varandra. Och kanske också visat en alternativ lösning. I stället för att säga nej, kunde myndigheten i fråga ha guidat med konsultativa råd. Allt för att spara tid.

Kristina Alvendal betonar att Accelerationskontoret är en röst för hela Sverige.

– Vi har en djup och bred verktygslåda som möjliggör specifika lösningar i varje enskilt projekt. Initialt arbetar vi med att kartlägga den gröna omställningen i hela Sverige. Vi har identifierat platser och regioner, varit i kontakt med berörda parter, för att sedan se var i systemet knutar och målkonflikter finns. Allt med syftet att skynda på omställningen.

Kristina Alvendal påpekar att det redan finns kartläggningar gjorda, bland annat i norra Sverige. Att flera regioner där varit tidigt ute att kartlägga omställningsbehov och att koordinera nödvändiga insatser, även visa upp det som förebild för övriga Sverige.

– Nu växer en större bild fram och det är en otrolig kraft i den gröna omställningen

över hela landet. Vi har också redan lämnat in ett antal förslag till regeringen. Bland annat att ge ett antal myndigheter uppdraget att bli mer konsultativa, inte bara vara reaktiva.

Att det finns en stor efterfrågan på den funktion som de två industrisamordnarna erbjuder råder det ingen tvekan om.

– Många har vänt sig till oss, företag och kommuner med frågor och konkreta utmaningar där det hakat upp sig. En del i vårt uppdrag är att även se över möjligheten med alternativa privata finansieringslösningar. Det vill säga kring infrastrukturlösningar där offentlig finansiering av olika anledningar inte är möjliga. Sammantaget är det ett väldigt roligt och inspirerande arbete, avslutar Kristina Alvendal.

Kristina Alvendal.

Finansiering för framgång

Är det dags för ditt företag att växa? Våra flexibla topplån kompletterar bankfinansiering och ger dig utrymme att expandera, utveckla eller nyetablera.

Läs mer på norrlandsfonden.se

“Norrlandsfondens stöd har varit enormt viktigt.”

Big Akwa, fiskodling i världsklass.

“Norrlandsfondens medverkan gör att vi kan utvecklas i en snabbare takt.”

Swedlist, innovativa träprodukter för framtiden.

“Norrlandsfonden har visat engagemang och sett potentialen i bolaget.”

New Nordic Beverage, dryck med smak av Norrland.

NORRLANDS FONDEN

» Många stora satsningar i norra Sverige – Det är ingen slump

Intresset att ta hjälp av Accelerationskontoret är stort. Inbjudningar har strömmat in från hela landet. Främst från företag med konkreta ärenden, även från kommuner och regioner med olika frågeställningar, utmaningar och dilemman. Samtliga med fokus på den gröna industriella omställningen.

TEXT PER-ÅKE HULTBERG

– Vårt uppdrag som nationella industrisamordnare att accelerera den gröna omställningen är att tillsammans med berörda parter röja undan det som hindrar gröna investeringar från att bli verklighet. I samtliga fall är tidsaspekten, transparens och förutsägbarhet nyckelfaktorer för att lyckas, säger Jonas Lundström.

Det berättar Jonas Lundström, som sent hösten 2024 tillfrågades av regeringen att gå in som nationell industrisamordnare tillsammans med Kristina Alvendal, båda med det tydliga uppdraget att accelerera den industriella omställningen.

– Det är ett jättespännande konkret uppdrag som möter ett stort behov i hela landet och som kan göra skillnad här och nu, från norr till söder, så jag tvekade inte ett ögonblick när fick frågan.

Jonas Lundström har under många år arbetspendlat från Luleå till Västerbotten, där han som näringslivs- och samhällsbyggnadschef på Region Västerbotten är engagerad i norra Sveriges pågående omställningsprocess. Nu ligger fokus under en period på hela riket.

– En sak är säker, det är inte svårt att få med näringslivet på omställningsresan, tvärtom. Den är i högsta grad näringslivsdriven. Här finns en ekonomisk drivkraft men också en påtaglig vilja att förbättra världen, säger Jonas Lundström.

Bakgrunden är ganska enkel. Skarp EU-lagstiftning om utfasning av fossila bränslen gör att det kommer att bli väldigt mycket dyrare att släppa ut koldioxid. Då går det inte längre att bedriva industriproduktion på traditionellt sätt.

– Att förhålla sig till hållbara produktionsmetoder och hållbara lösningar är nå-

got som berör all industriell utveckling. Det har stora delar av näringslivet insett. Här går det inte att slå sig till ro. Det gäller nu att på olika nivåer säkra att vår industri förblir konkurrenskraftig, i synnerhet för ett litet land som Sverige som är så beroende av produkter för export.

Det här är egentligen inget nytt för svensk industri, poängterar Jonas Lundström. Vi bygger sedan generationer vår konkurrenskraft på forskning och innovationer, produktivitet och produktutveckling med en självklar öppenhet för ny kunskap och nya teknikskiften.

”Det som gör vårt arbete så unikt är möjligheten att aktivt kunna agera.”

Jonas tar LKAB som exempel som redan på 1960-talet började förädla järnmalm till pellets som sedan genom innovation och investeringar säkrat konkurrenskraften på världsmarknaden. På liknande sätt görs nu en mängd investeringar i modern teknik och hållbara lösningar med målet att göra svensk industri fossilfri och samtidigt utveckla vitala produkter för Europa.

– Masugnar som släpper ut ohyggliga mängder CO₂ behöver fasas ut, betonar

han. Det kräver nytänkande. Här ligger vår konkurrenskraft. Nu gäller det att hela samhället, statliga myndigheter och offentlig sektor, hänger med som möjliggörare i omställningen.

Jonas Lundström konstaterar att oerhört stora summor fortsätter att investeras i grön omställning, med fokus på industriell produktion, långsiktiga och målmedvetna satsningar i hållbara produkter och lösningar. Samtidigt som vår egen inhemska industri ställer om fortsätter Sverige att locka storskaliga internationella investeringar.

– Vi ser att i princip alla större investeringar kommer att vara delar i en grön omställning och det händer här och nu. Och det är ingen slump att många stora satsningar hittills gjorts i norra Sverige, mycket på grund av tillgång till fossilfri och förnybar energi. Det är för övrigt aldrig tillfälligheter var man väljer att satsa. Flera mycket intressanta etableringar är på gång på olika håll i landet. Nu är det inte längre bara fokus på 2–3 jättepjäser.

Han vill inte nämna några konkreta projekt, men förklarar att det finns ett antal planer på stora investeringar där man ser fallgropar av varierande art som just nu hindrar omställningen. Det kan vara allt från problem med energiförsörjning till tillståndsprovningar.

I fråga om Norra Sverige, hans hemmaplan, upplever han inte tvekan eller uppgivenhet kring fortsatt omställning.

– Absolut inte. Ju mer man vet, ju närmre man är och förstår satsningarna, desto mindre pessimistisk och uppgiven är man, säger Jonas Lundström, som nu in på nya året ser fram emot möjligheten att på allvar kunna bidra till att få olika parter att hitta vägar framåt.

– Det som gör vårt arbete så unikt är möjligheten att aktivt kunna agera, att vi har eget mandat att kunna blanda oss i, att få saker att hända. Allt i syfte att öka tempot i beslutsprocesser med målet att uppnå EU:s klimatmål och samtidigt stärka svensk konkurrenskraft.

Kommer då ert arbete att göra skillnad?

– Ja, absolut, annars skulle vi väl lägga ner det hela, säger Jonas Lundström och skrattar.

Jonas Lundström.

Expansionen i norr är hela Sveriges angelägenhet Accelerera Norrbottenbanan

Kan vi genom bättre samverkan få fler tidskritiska infrastrukturprojekt på plats i Sverige? Här är fem snabba fakta om varför just Norrbottenbanan borde ha stått klar igår.

1 400 miljarder som påverkar Sveriges konkurrenskraft.

Beräkningar visar att investeringarna i Västerbotten och Norrbotten omfattar över 1 400 miljarder kronor. Det är lika mycket som hela Sveriges inkomster från skatter. **Investeringarna i de båda länen är viktigt för svensk konkurrenskraft.**

EU har fattat grejen.

Under de senaste fem åren har ett flertal beslut tagits som understryker att **EU ser norra Sverige som en positiv kraft för hela Europas framtid** med särskild tyngdpunkt på det kunnande inom platsbundna näringar och energi som finns här. Dessutom får de arktiska gränsövergångarna till Finland och Norge allt större betydelse med anledning av det geopolitiska läget.

Norrbottenbanan är betydande för hela Sverige – och Europa!

Norrbottenbanan sträcker sig de 27 milen längs kusten mellan Umeå och Luleå. När den finns på plats underlättas kompetensförsörjning och tillväxt rejält. Både längs banans sträckning och i orter som Boden, Kalix och Haparanda. **Dessutom ökar den transportkapaciteten för vidareförädling – både söderut i Sverige och vidare ut i Europa.**

Norrlandskusten – på delad tredjeplats efter storstadslänen.

Över 60 procent av befolkningen i Västerbotten och Norrbotten bor längs kusten. **Här finns idag inte ett enda järnvägsspår** trots att sträckan Umeå–Robertsfors–Skellefteå–Piteå–Luleå är Sveriges mest tätbefolkade region utanför de två storstadslänen.

En viktig katalysator i omställningen.

I Norrbotten och Västerbotten pågår industrisatsningar och samhällsomvandlingar i ett **område med låg arbetslöshet och Europas allra bästa sociala hållbarhet** enligt EU:s social progress index. Norra Sverige har ledartröjan, och är en viktig katalysator, för hela Sverige i den gröna omställningen.

Vi ser möjligheten att accelerera.

Genom att förena samverkande parter, nationellt och regionalt, i ett gemensamt projektbolag.

Richard Carstedt, regionråd Region Västerbotten. Anders Öberg, regionråd Region Norrbotten. Janet Ågren, kommunalråd Umeå. Petra Andersin, kommunalråd Robertsfors. Lorents Burman, kommunalråd Skellefteå. Kata Nilsson, kommunalråd Piteå. Carina Sammeli, kommunalråd Luleå. Claes Nordmark, kommunalråd Boden. Susanne Andersson, kommunalråd Kalix. Janne Lind, kommunalråd Haparanda. Anders Hjalmarsson, Vd, Västerbottens Handelskammare. Linda Nilsson, Vd, Norrbottens Handelskammare. Gusten Granström, Vd, Norrbottenbanan AB. Elisabeth Sinclair, projektledare Norrbottenbanangruppen.

NORRBOTTENBANAN
norrbottenbanan.se

region
västerbotten

REGION
NORRBOTTEN

Framtidens energieffektiva fastigheter

Delta i vårt seminarium på Grand Hôtel.

När världen elektrifieras behövs mer än teknik
– vi behöver människor med rätt kompetens.

Vi på Installatörsföretagen och Arctic Center of Energy är stolta över att kroka arm med installations-, fastighets- och byggsektorn för att driva energieffektiviseringen. I Skellefteå samlar vi innovation och infrastruktur för att säkra branschens kompetens. Målet är tydligt: att skapa framtidens energieffektiva fastigheter.

Installatörs
företagen

Arctic
Center of
Energy

Hela denna bilaga är en annons från Region Västerbotten

Helene Hellmark Knutsson, landshövding i Västerbottens län.

Foto: Sandra Lindqvist.

Vi har tagit taktpinnen – och den tänker vi behålla

Den gröna nyindustrialiseringen fortsätter i norra Sverige. Det som sker är mycket bredare och mer omfattande än vad några få uppmärksammade prestigeprojekt kan ge sken av.

Alla de resurser och tillgångar som fick Northvolt och andra företag att välja norra Sverige för sina etableringar, finns kvar och har dessutom förstärkts och utvecklats. Här finns ett försprång inför kommande gröna industrisatsningar som det gäller att ta vara på.

Det menar Helene Hellmark Knutsson, landshövding i Västerbotten sedan 4,5 år och väl införstådd med norra Sveriges både styrkor och utmaningar. Styrkorna är uppenbara: tillgång till rika naturresurser, förnyelsebar energi, framsynta energibolag, en stark industriell bas och inte minst en forsknings- och innovationsmiljö i internationell framkant.

Helene Hellmark Knutsson beskriver ett stort län med två starka tillväxtmotorer. Främst Umeå – norra Sveriges största stad – som haft obruten tillväxt sedan 1970-talet. Parallellt en näringslivsutveckling i toppklass bland landets alla kommuner.

– Att Skellefteå också har visat styrka att kunna växa och utvecklas är väldigt glädjande. Vi har nu bevis på att vi med

innovativa industrisatsningar har förutsättningar att attrahera människor från hela världen. Det är jätteviktigt inför framtiden, säger Helene Hellmark Knutsson.

– Det är förstås tufft för dem som nu förlorat sina jobb på Northvolt. Men vi har fortsatt stort behov av kvalificerad arbetskraft här i Västerbotten inom flera sektorer.

Tillsammans med företag och andra myndigheter verkar nu Länsstyrelsen för att de som blivit friställda från Northvolt ska hitta nya jobb på den växande arbetsmarknaden i regionen.

Främst i Umeå och Skellefteå, men även i länets övriga kommuner pågår ett stort antal industrisatsningar med koppling till fossilfri produktion och konsumtion, både investeringar i befintliga företag och nyetableringar.

– Självklart är Northvolts kris en tuff situation för Skellefteå, åtminstone kortsiktigt, menar Helene Hellmark Knutsson. Men på lång sikt är det ingen tvekan om att kommunen står sig stark. Alla insatser som gjorts och nu fortsätter, med ny infrastruktur och bostadsbyggande, gör att Skellefteå och dess näringsliv har en stabil grund i det

fortsatta omställningsarbetet.

Att komplexa samhällsutmaningar bara kan mötas genom samverkan över sektorsgränser, inklusive privatoffentlig samverkan, är ett faktum som Helene Hellmark Knutsson vill betona. Det kräver, förtydligar hon, ett aktivt och målmedvetet samarbete på alla nivåer kring vitala frågor som energiförsörjning, bostadsbyggande och infrastruktursatsningar.

– Länsstyrelsens roll att företräda staten och dess myndigheter som helhet, handlar om att i nära och tät samverkan med berörda regionala aktörer se till att omställningen blir verklighet. Det gäller framför allt Region Västerbotten, kommuner, akademi och näringslivet, säger Helene Hellmark Knutsson.

Ett exempel på en sådan samverkan är FREIA (Framtidens Robusta Energisystem i AC län) som tar ett regionalt ledarskap för utvecklingen av energisystemet i Västerbotten. Ett annat initiativ som Länsstyrelsen Västerbotten har tagit är BoVä (Bostäder Västerbotten). Det är en konjunkturöverbyggande samverkan mellan offentliga och privata aktörer, ett sätt att bidra till regeringens mål om ökad bostadsproduktion.

På uppdrag av regeringen har Länsstyrelsen Västerbotten under de senaste åren utvecklat ett nytt arbetssätt kring miljöprövningar. Ett konkret verktyg är nu på plats som syftar till att ge stöd och vägledning åt alla inblandade parter, både länsstyrelser och företag. Den processen får nu en fortsättning i och med att regeringen i december 2024 gav Länsstyrelsen Västerbotten i uppdrag att, som en av sex länsstyrelser, vara kontaktpunkt för främjandet av ett mer likformigt genomförande av EU-förordningarna om kritiska råmaterial och nettonollindustri.

– Jag är övertygad om att detta kommer att bidra till en smidigare, effektivare och mer förutsägbar tillståndprocess och därmed även öka tempot i den gröna omställningen. Det är oerhört viktigt, för klimatet, för Sverige och Europa. Vi här i Västerbotten och norra Sverige har tagit taktpinnen i fråga om hållbar samhällsutveckling och den tänker vi behålla, avslutar Helene Hellmark Knutsson.

Länsstyrelsen
Västerbotten

Industrin måste tänka nytt, hitta nya lösningar, dela risk och hjälpas åt

Industrins tekniska lösningar är en förutsättning både för den gröna omställningen och Sveriges framtida konkurrenskraft. Det menar Pia Sandvik, vd för Teknikföretagen vars 4 500 medlemsföretag tillsammans står för en tredjedel av Sveriges export.

TEXT PER-ÅKE HULTBERG FOTO ERIK THOR

– Vi efterlyser en trygg och stabil energiförsörjning som inkluderar alla fossilfria energislag. Dessutom och inte minst en långsiktig energipolitik som varar över mandatperioderna, säger Teknikföretagens vd Pia Sandvik.

V i är duktiga på innovationer och framsynta idéer, vana att verka i teknikens framkant på en konkurrensutsatt global marknad. Ändå finns stora utmaningar. Vi ser en generell oro inom industrin kring de långsiktiga spelreglerna. Här har regeringen givetvis ett stort ansvar, säger Pia Sandvik.

Hon ger som exempel förutsättningarna för investeringar som i tillräckligt snabb takt ökar tillgången på fossilfri energi. Det handlar om kärnkraft, vindkraft, solkraft, uppgraderade elnät, lagringslösningar, med mera.

– Osäkerheten kring elförsörjningen bromsar investeringsplaner runtom i Sverige. Vi efterlyser en trygg och stabil energiförsörjning som inkluderar alla fossilfria energislag. Dessutom och inte minst en långsiktig energipolitik som varar över mandatperioderna.

Pia Sandvik betonar att konsekvensen av ovisshet och otydlighet kring elförsörjning och annan infrastruktur är förödande.

– Se bara problemen på Malmbanan. Det är ett utmärkt exempel som visar hur avgörande det är att ha en trygg och ro-

bust infrastruktur. Det påverkar inte bara enskilda företag utan ytterst hela landet. Tyvärr är flera av infrastrukturens delar i Sverige i stort behov av underhåll, utbyggnad och modernisering.

Pia Sandvik lyfter situationen att Europa halkar efter USA och Kina i fråga om konkurrenskraft. Det är allvarligt eftersom det exportintensiva Tekniksverige över tid är beroende av ett välmående Europa.

– Vi måste agera nu, höja både ambitionsnivå och tempo, samtidigt som reformtaket intensifieras. För att snabba på behöver vi samverka över alla organisatoriska gränser. Även industrin måste tänka nytt och annorlunda, hitta nya lösningar, dela risk och hjälpas åt.

Trots utmaningar av olika slag tvekar Pia Sandvik inte ett ögonblick om den svenska industrins möjligheter inför framtiden. Både i fråga om internationell konkurrenskraft och ambitionen att gå i bränschen för den gröna omställningen.

– I det fallet är det ju ingen tvekan om att norra Sverige sticker ut med en rad spännande projekt i mångmiljardklassen.

På frågan om orosmolnen kring Northvolts och Skellefteås framtid ser Pia Sandvik att

det som hänt, på kort tid drabbas många i ett relativt litet samhälle som Skellefteå, det kommer att märkas och det provar de samhälleliga strukturerna. Hon påpekar dock att Skellefteå trots allt har kvar sina mycket goda förutsättningar.

– De var tidigt i gång med omställningen och kommer att klara det här vad som än händer. Den gröna omställningen kommer definitivt inte att påverkas negativt långsiktigt, om nu någon tror det. Det finns ingen annan väg att gå. Där är där vår framtida konkurrenskraft ligger. Vi ser hela tiden nya gröna initiativ, brett inom alla branscher, runt om i hela landet.

Vad gäller industrins nuvarande och framtida investeringsbehov pekar Pia Sandvik på behovet av riskdelning, vad som är statens respektive industrins roll.

– Här gäller det att tänka nytt, inte göra som vi alltid gjort tidigare. Vi ser många positiva signaler inom det här området som vi hoppas leder till förbättringar. Det här är större än enskilda kommuner och regioners ansvar. Det inkluderar hela samhället, konstaterar Pia Sandvik.

Vad gäller statens roll gentemot industrin betonar hon först och främst ansvaret att

sätta långsiktiga ramvillkor och förutsättningar att förhålla sig till. Det inkluderar hela spektret, infrastruktur, transporter, energitillgång och kompetensförsörjning. För att inte tala om ökad effektivitet i beslutsprövningar och tillstånd samt ökade ambitioner inom forskning och utveckling.

– Den gröna omställningen är en enorm möjlighet för Sverige. Samtidigt måste vi ha viss respekt för att det är en jätteutmaning. Det tar tid att ställa om.

Pia Sandvik.

Syftet är att skapa utvecklingskraft och samverkan och samtidigt utveckla Västerbottens närvaro på den nationella och internationella arenan. Men också att skapa dialog mellan beslutsfattare och nyckelaktörer, samla kraft i länets utvecklingsarbete och bygga strategiska mötesplatser för samhällsfrågor.

En förutsättning för den fortsatta omställningen i ett ännu högre tempo är dialog på alla nivåer. Här har regionens mötesplatser hittills visat sig ha en nyckelroll. Här ges en närmast unik möjlighet att mötas, låta sig inspireras, ta del av andras erfarenheter och kunskaper, och inte minst, att knyta nya kontakter och hitta nya inspel och vinklar på hur man driver framgångsrik utveckling.

21-31 januari
Västerbotten på
Grand Hôtel

#DETSMARTAGRÖNA / JANUARI 2025

Det händer här och det händer nu

75 MILJARDER

Boden Industrial Park är ett **550 hektar** detaljplanerat område avsatt för elintensiva industrietableringar. Här bygger just nu **Stegra** en fullt integrerad produktionsanläggning av grönt stål, grönt järn och grön vätgas. Det första i Europa på över 50 år och det första i sitt slag vid den planerade starten i början av 2026. Företaget har nu en total finansiering på **75 miljarder SEK**.

10 000 m² VÄXTHUS

Nu skalas det smarta gröna upp i Boden. Foodtechbolaget **Agtrira** har tecknat ett avtal med livsmedelskoncernen **Greenfood** om en anläggning i Boden. Avtalet är värt upp till **285 miljoner SEK**. Den nya anläggningen i Boden blir ca **10 000 m²** stor och ska värmas med överskott-senergi från **Hives** datahall.

MELLAN 2 ÄLVDALAR

Här har den internationella lyxklassificeringen i form av stjärnor bytts mot lyxen av unika koncept och stjärnor på himlen. I livskraftiga Älvdalar berikas upplevelser i norrsken och midnattssol med designhotell och ett pärlband av innovativa små hållbara besöksnärföretag. Med hög internationell mognad och ett värdskap i världsklass lockar de besökare från hela världen.

1 MILJON TILL VINNAREN

Bodens kommun har en lång och stolt hästradition, djupt förankrad i vår historia som militärstad. Hästnäringen är ett särskilt utpekat utvecklingsområde inom vårt näringsliv. Här finns detaljplanerade bostadsområden för hästnära boende och Sveriges nordligaste travbana, **Bodentravet**, som årligen arrangerar **två V75-tävlingar** och **en miljon SEK** till vinnaren av Norrbottens stora pris.

34,6 MILJARDER

Future Games Boden bedriver ett antal spelutbildningar på **Boden Game Camp**. Med närmare **250** elever, från hela världen, och ett antal spelstudios har Boden snabbt etablerat sig som en spelhub i norra Sverige. Den svenska dataspeleindustrin omsatte 2023, **34,6 miljarder SEK**.

3000 BOSTÄDER

I Boden har vi nära till det som är viktigt i livet. Oavsett om du vill bo stadsnära eller på landsbygden. De närmaste åren ska det byggas **3000 nya bostäder**. Just nu pågår närmare 50 olika bostadsprojekt, både centralt och på landsbygd. Olika boendeformer och många nytänkande bostadskoncept med ett tydligt hållbarhetsfokus.

6 KM NY JÄRNVÄG

Företaget **Polar Structure** investerar en dryg miljard SEK de kommande två åren på att bygga det nödvändiga järnvägsspåret till och från **Boden Industrial Park**. När järnvägen står färdig kommer de också att trafikera sträckan via deras dotterbolag **Train Alliance**.

BODENXT

Boden ligger i hjärtat av en extremt etableringsintensiv region och är en viktig del av den gröna globala samhällsomställningen. Här sker 20 års samhällsutveckling på 5 år och i norra Sverige sätas 1400 miljarder på den gröna nyindustrialiseringen. Vår region, våra resurser och vår kompetens uppfattas nu som en tillgång och är en utgångspunkt för skapandet av morgondagens hållbara samhälle / bodenxt.se

Ostopppbara. Tillsammans med bra folk.

När nyårsklockorna ringt färdigt och tagit oss in i 2025 har vi varit på resa i tio år. Om vi får säga det själva, är vi på god väg. Vägen har inte varit spikrak och nog har vi fått navigera genom ett par oväder. Men vi har faktiskt hunnit betydligt längre än vi trodde då vi startade. Om du har svårt att direkt plocka upp före- och efterbilderna ur minnesbanken så ska vi förklara vad vi menar.

Efter en lång period med stagnation, så har Skellefteå växt i rekordfart under de senaste åren. I perioder snabbast i Sverige. Det handlar både om att vi blivit fler människor som arbetar här och ett näringsliv som breddats och blomstrat.

Först näringslivet. Lokalt handlar det om investeringar på tiotals miljarder. I regionen om hundratals miljarder. Visst är det många nya etableringar, men lika viktigt är drivet och framtidstron hos dom som sedan länge varit etablerade här.

Grunden till det är dels företagens marknadsframgångar, innovationsförmåga och kompetens, dels att hela världen ser vår region och de resurser som finns här som nycklar i omställningen från det fossila och till det förnybara. Med lite svårare ord handlar det om att den cirkulära ekonomin nu nått statusen som megatrend. Det är managementspråk och betyder "ostoppbar".

Samhället har också plockat upp signalen och möjliggjort hållbar tillväxt genom investeringar i infrastruktur och bostadsbyggande.

Så till det viktigaste: människorna. De senaste åren har vi välkomnat människor från hela världen, som kommit till Skellefteå för att arbeta, växa och sätta rötter. Idag är det fler än någonsin som kallar Skellefteå sitt hem och som har modet att spänna bågen till det yttersta. Just sånt som gör att en plats utvecklas till det bättre.

När vi slog in på den här resan för tio år sedan satte vi bland annat ett befolkningsmål. Siffran är inte viktig egentligen. Den var mest av allt en signal om att vi ville bli fler som arbetade så att både näringsliv och samhälle skulle kunna växa på ett hållbart sätt. I dag har vi skruvat upp de målsättningarna rejält. Dels på grund av den gröna megatrenden, där Skellefteå ligger i framkant av flera anledningar.

Ostopppbara, du vet. Reser man tillsammans med bra folk finns stor anledning att känna precis så, även om vägen fram inte är spikrak.

SKELLEFTEÅ .

– Kommunerna tvingas ta en stor ekonomisk risk. Och det trots att det i slutändan är staten som är den stora vinnaren. Det är inte rimligt, menar Annika Wallenskog, chefsekonom på SKR.

» Nu krävs stort statligt engagemang

Den gröna omställningen måste fortsätta. Det finns inga alternativ. Den är helt avgörande för att vi ska nå våra klimatmål. Men den är också avgörande för Sveriges tillväxt och framtida konkurrenskraft.

TEXT PER-ÅKE HULTBERG FOTO HANS ALM

Det menar Annika Wallenskog, chefsekonom på Sveriges kommuner och regioner, SKR. Hon pekar på utmaningen att järn- och stålindustrin står för cirka 13 procent av Sveriges samlade utsläpp av koldioxid, transportsektorn för nästan en tredjedel.

– Det är naturligtvis långsiktigt ohållbart. Det positiva är att järn- och stålindustrin, precis som många andra branscher, har ett genuint engagemang att ställa om till hållbara alternativ. Företagen satsar stort, även kommuner och regioner. Men om näringslivet ska kunna fortsätta investera i Sverige måste staten nu gå in och stötta. Det är bråttom. Annars finns stor risk att ny produktion läggs i andra länder, på andra kontinenter.

Annika Wallenskog nämner det skriande behovet av en stark och fungerande transportinfrastruktur kopplat till nyindustrialiseringen. Problem på Malmbanan och ett allmänt mycket eftersatt underhåll är bara ett par exempel bland flera akuta insatsområden. För att inte tala om energi- och bostadsförsörjningen.

– Det här är självklara statliga angelägenheter, men det räcker inte. Nu krävs ett betydligt större engagemang. Vi efterlyser en nationell strategi för att stärka Sverige som grön industrination. En strategi där alla hjälps åt. Det handlar om att skapa bättre balans kring hur kostnader och vinster för de planerade miljardsatsningarna ska fördelas.

Annika Wallenskog beskriver den intensiva aktivitet som pågår på olika håll i landet. En rapport framtagen av SKR visar planerade företagsetableringar och satsningar på upp emot 750 miljarder kronor i sju av Sveriges kommuner. Förutom Mariestad ligger de övriga i Norra Sverige – Boden, Luleå, Skellefteå, Sundsvall, Härnösand och Timrå. Kommunerna själva satsar sammanlagt nära 100 miljarder kronor för att stödja de olika etableringarna.

– De tvingas ta en stor ekonomisk risk. Och det trots att det i slutändan är staten som är den stora vinnaren. Hela 80 procent av kommande intäkter, resterande till kommunerna. Då är det inte rimligt att kommun- och regioninvånarna ska sitta med notan för hela utbyggnaden av infrastrukturen, poängterar Annika Wallenskog.

Angående Northvolts problem menar hon att de på intet sätt ändrar det faktum att norra Sverige, med alla sina stora och viktiga industri- och infrastrukturprojekt, har en nyckelroll som drivande kraft i den pågående omställningsprocessen.

– Trots att det skakar på Northvolt finns ändå tre fjärdedelar av produktionen kvar. Visst, det är naturligtvis ett stort bekymmer att det gått så dåligt. Samtidigt måste man vara medveten om att det tar tid att få i gång en från grunden helt ny industri. I det som skrivs och sägs får en känsla av att det finns de som faktiskt vill det ska gå dåligt, en slags skadeglädje. Det känns jättetråkigt.

Vad gäller specifikt Skellefteå betonar Annika Wallenskog att kommunen där, trots alla utmaningar, har en stark balansräkning.

– De var förberedda och står starka oavsett vad som händer med Northvolts etablering. För övrigt har näringslivet och välfärden i Norra Sverige ett fortsatt enormt stort behov av arbetskraft. Det är konkurrens om de uppsagda, även om det så klart innebär svårigheter i enskilda fall, att vissa till och med måste lämna landet.

– En sak är säker, den gröna omställningen är vägen framåt. Här finns enorma möjligheter för tillväxt, utveckling och välfärd i hela landet. Det innebär fortsatt tillverkning i Sverige. Vi har inget alternativ. Vi kan inte lämna fältet fritt för Kina.

”En rapport framtagen av SKR visar planerade företagsetableringar och satsningar på upp emot 750 miljarder kronor i sju av Sveriges kommuner.”

Fråga AI: Vilka styrkor har Västerbotten för den gröna omställningen?

RIKLIGA NATURRESURSER

Här finns stora skogar och vattenresurser, vilket skapar möjligheter för hållbar energiproduktion, exempelvis genom biobränsle och vattenkraft.

FORSKNINGS- OCH INNOVATIONSMILJÖ

Regionen har flera forskningsinstitut och universitet, såsom Umeå universitet och SLU (Sveriges lantbruksuniversitet), som fokuserar på hållbar utveckling och miljöteknik. Här utvecklas nya teknologier och metoder för att stödja den gröna omställningen.

STARK INDUSTRIELL BAS

Västerbotten har en väl utvecklad industriell sektor, inklusive företag inom skogsbruk, metallbearbetning och livsmedelsproduktion. Många av dessa företag investerar i hållbarhet och cirkulära ekonomier.

ENGAGERADE KOMMUNER

Många kommuner i Västerbotten arbetar aktivt för att utveckla hållbara strategier och projekt, vilket inkluderar initiativ för energieffektivisering, hållbar transport och bevarande av biologisk mångfald.

ENERGIPRODUKTION

Regionen är en betydande producent av förnybar energi, särskilt genom vattenkraft och bioenergi. Det finns också potential att öka användningen av solenergi och vindkraft.

CIRKULÄR EKONOMI OCH HÅLLBART JORDBRUK

Initiativ för att främja cirkulär ekonomi och hållbara jordbruksmetoder är på upp gång, med fokus på att minska avfall och öka resurshantering.

SOCIALT ENGAGEMANG OCH TRADITIONER

Det finns en stark tradition av lokal gemenskap och samverkan i Västerbotten, vilket är viktigt för att fånga upp behov och stödja lokala initiativ i den gröna omställningen.

Dessa styrkor, i kombination med stöd från både offentliga och privata aktörer, gör Västerbotten till en viktig aktör i den svenska gröna omställningen.»

**northern
access**

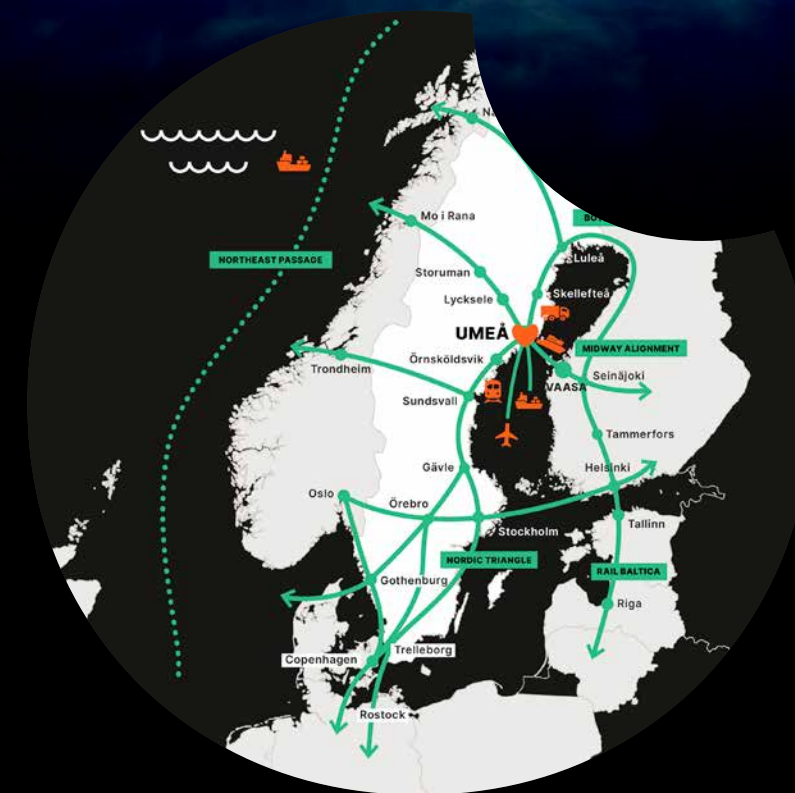
THE ROAD TO EVERYWHERE

Northern Access har sitt nav i Umeå. Vi arbetar för hela norra Sverige och för alla som vill till och från norra Norden. Vårt mål är att göra logistik och etableringar lika enkelt som hållbart.

Våra terminaler erbjuder effektiva intermodala logistiklösningar med sömlös omlastning mellan olika transportslag. Vi har en modern, isfri hamn med tät förbindelse till Vasa i Finland. Under dygnets alla timmar går det fartyg, tåg, lastbilar och flyg i alla väderstreck. Härifrån når man enkelt de norska Atlanthamnarna, resten av Sverige, Europa och världen.

Northern Access ligger i hjärtat av Nordens mest expansiva område. Just nu investeras mer än 1 000 miljarder kronor i nya hållbara industrier och i etablerande näringar i norra Sverige. Tillsammans vänder vi Europakartan upp och ned.

Följ med på vår resa. Let's talk logistics!

NORTHERN ACCESS IS POWERED BY:

UMEÅ
KOMMUN

Storumans
kommun

Västerbottens
Handelskommare

region
västerbotten

Swedavia
Airports

INAB

Umeå Hamn

Kvarken
Ports

wasaline

Norra Sverige går i bränschen för grön samhällsutveckling

Patrik Sällström har under hela sitt yrkesliv arbetat med utvecklingspolitik, både regionalt och nationellt. Efter tolv år på Tillväxtverket i Östersund är han tillbaka i Umeå, nu som regional utvecklingsdirektör på Region Västerbotten.

TEXT PER-ÅKE HULTBERG

– Det är ingen av oss som jobbar med regional utveckling som tvivlar på att vi här i norra Sverige har en fortsatt betydelsefull och drivande roll för den gröna omvandlingen, säger Patrik Sällström, utvecklingsdirektör på Region Västerbotten.

Da gens Västerbotten är påtagligt annorlunda jämfört med det län Patrik Sällström lämnade 2010, då efter att ha arbetat på Länsstyrelsen i drygt tio år.

– För det första, jag slås av skillnaden i gatubilden, framför allt här i Umeå. Det har blivit många fler människor, massor av nya byggnader, nya hotell, handel och restauranger. Även hela bostadsområden, vägar och trafiklösningar. Ett ökat folkliv helt enkelt, även i Skellefteå där välkända Sara kulturhus onekligen sticker ut.

– En annan påtaglig och mycket positiv förändring är arbetslösheten, som då låg på 9 procent, högre än riksgenomsnittet. Nu är den cirka 4 procent, bland det lägsta i landet.

– Här det viktigt att poängtera att Västerbotten är ett stort län, 15 kommuner med stora inomregionala skillnader. Även om städer som Umeå och Skellefteå har vuxit så har många mindre och glest befolkade kommuner tyvärr sett avveckling snarare än tillväxt.

Patrik Sällström nämner också vindkraftsutbyggnaden, som visserligen började ta fart redan under hans tid på Länsstyrelsen. Men väldigt mycket har byggts ut sedan dess som viktigt miljövänligt komplement till vattenkraften och bioenergin.

– Det är en styrka idag i den gröna omställningen när det handlar om att locka stora investerare att etablera verksamhet just här.

En annan mycket betydelsefull förändring är att samarbeten i olika former har fördjupats och breddats mellan olika aktörer, både inom Västerbotten och mellan de fyra nordligaste länen. Just det är något som Patrik Sällström betonar som avgörande för lyckad regional utveckling i norra Sverige, som på så många olika sätt går i bränschen för en grön samhällsomvandling.

”Idag har vi som region ett tydligt uppdrag att stötta kommunerna, att jobba tillsammans i ett tätt och nära samarbete på ett flertal starka mötesplatser.”

– Västerbotten är och ska fortsatt vara en föregångare. Idag har vi som region ett tydligt uppdrag att stötta kommunerna, att jobba tillsammans i ett tätt och nära samarbete på ett flertal starka mötesplatser. Alla med gemensamt mål att utveckla och marknadsföra Västerbotten.

Patrik Sällström nämner nationellt välkända och etablerade ”Västerbotten på Grand Hôtel, och Almedalsveckan, även det regionala eventet ”Mötesplats Digitala

Västerbotten”, norra Sveriges största konferens om digitalisering och verksamhetsutveckling. Dessutom och inte minst ”Mötesplats Lycksele”, som samlar regionala aktörer från näringsliv, politik, akademi, allmänhet och det civila samhället, med syfte att uppdatera varandra, skapa regional samsyn och blicka framåt.

– Allt hänger ihop, regional utveckling inkluderar ju allt från bostäder, infrastruktur och kollektivtrafik till digitalisering, näringslivsutveckling, kultur, turism, forskning och utbildning. Allt med fortsatt fokus på den gröna omställningen med målet att fasa ut det fossila snabbast möjligt. Det är fortsatt högt tryck som gäller.

Väldigt mycket pågår och planeras, mycket stora investeringar med fortsatt stort behov av arbetskraft. Oavsett vad som händer med Northvolt så välter inte det allt det andra, betonar Patrik Sällström.

Han nämner att det parallellt pågår flera andra gröna miljardinvesteringar i Skellefteå. Välkända gruvkoncernen Boliden bygger bland annat en ny anläggning för återvinning. Likaså Skellefteå kraft som tillsammans med ett nederländskt bolag planerar en ny fabrik för storskalig produktion av flygbränsle med beräknad byggstart 2027. Det görs även stora hamninvesteringar i både Skellefteå och Umeå.

– Vi följer givetvis händelseutvecklingen kring Northvolt noga och på djupaste allvar tillsammans med Skellefteå kommun och Länsstyrelsen. Vi har beredskap för olika scenarier och utifrån dessa hur företag,

anställda, arbetsmarknad och ekonomi kan påverkas.

Men poängterar Patrik Sällström, här finns inga tendenser till uppgivenhet, tvärtom. Det är snarare att vi olika parter fördjupar samarbetet och stärker relationerna.

– Det är ingen av oss som jobbar med regional utveckling som tvivlar på att vi här i norra Sverige har en fortsatt betydelsefull och drivande roll för den gröna omvandlingen, säger Patrik Sällström som stortrivs att vara tillbaka i Västerbotten.

– Det är jätteroligt, som att vara hemma. Jag har tagit mig an det här uppdraget med stor entusiasm, uppdraget att tillsammans skapa fortsatt hållbar utveckling. Att långsiktigt skapa attraktivitet att bo, leva och verka här, både för företag och invånare. En sak är säker, vi har en grym potential, säger Patrik Sällström med ett leende.

Patrik Sällström.

FINSK-SVENSKA HANDELSKAMMAREN
SUOMALAIS-RUOTSALAINEN KAUPPAKAMARI

Bild: Tidningarnas Telegrambyrå

Finsk-svenska handelskammaren fortsätter arbetet med att förstärka relationen mellan Finland och Sverige

Ett gränslöst samarbete för att skapa tillväxt under det nya året!

I oroliga tider är det tryggt att kunna förlita sig på goda grannar och konstatera att relationen mellan Finland och Sverige är stark på alla plan: mellan näringslivet och företagen, mellan politiker och beslutsfattare, men också mellan medborgarna i de bägge länderna. Vårt samarbete känner inga gränser.

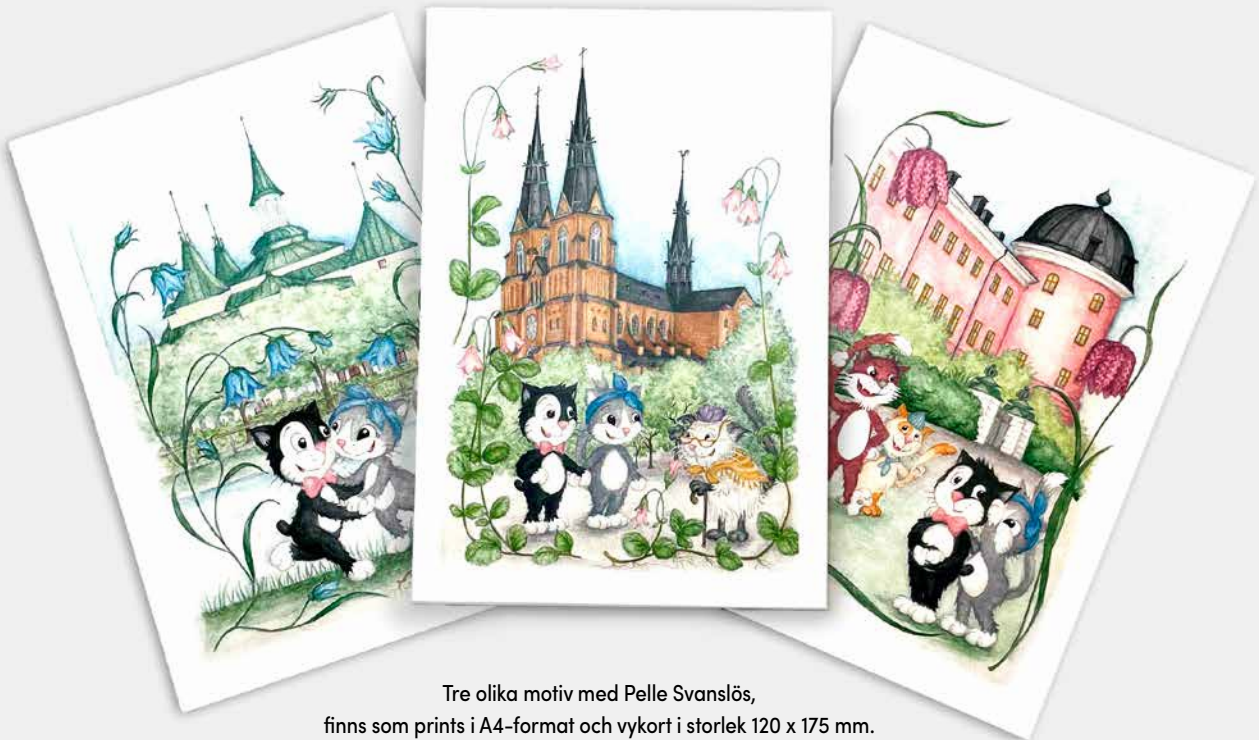
Finsk-svenska handelskammaren har sedan 1936 byggt relationer mellan våra länder – i dag är Sverige Finlands största exportmarknad och en viktig faktor för sysselsättningen och välfärden i våra länder. Västerbotten är en mycket betydelsefull region för företagen på andra sidan Bottenhavet.

Under året kommer handelskammaren att fortsätta arbeta med att förstärka intresset för Sverige och den svenska marknaden i Finland, där man på många håll drabbats av den kollapsade handeln med Ryssland. Vi driver också ett mentorskapsprogram för att dela kunskap om hur man lyckas i exportaffärer.

Vi ser fram emot det nya året med tillit – med stabila resurser kan vi fortsätta att erbjuda givande nätverks-träffar, högklassiga seminarier samt kvalificerad rådgivning till också små och medelstora företag som vill växa på den svenska marknaden. Ekonomisk tillväxt och goda relationer går hand i hand.

ILLUSTRATÖR

Anna Lahti

Tre olika motiv med Pelle Svanslös, finns som prints i A4-format och vykort i storlek 120 x 175 mm.

KÖP PELLE SVANSLÖSMOTIV SOM PRINTS ELLER VYKORT

KÖP PÅ WWW.ANNALAHTI.SE

Anna Lahti, illustratör.

Foto: Julia Liljebaeck.

ALLT BÖRJADE I VÄSTERBOTTEN

**Tänk om man kunde tjäna pengar på att göra det man älskar?
En som fått den förmånen är småföretagaren och illustratören Anna Lahti,
bördig från Norsjö och uppväxt i Skelleftetrakten. Numera är hon bosatt i
Uppsala och aktuell med en serie vykort med en högst välkänd profil.**

Få litterära figurer är väl så starkt förknippade med Uppsala som Pelle Svanslös? Sina 85 år till trots förblir han en älskad barnboksfigur hos ständigt nya generationer över hela landet.

Nu finns nyskapade vykort med Pelle Svanslös att köpa hos ett tiotal återförsäljare i Uppsala och Stockholm.

Konstnären bakom är Anna Lahti.

– Jag fick en ingivelse att jag ville göra Uppsalavkort med en byggnad, en blomslinga och katter – för jag gillar att rita gulliga djur – och tänkte direkt på Pelle Svanslös, berättar Anna på sin klingande norrländska.

Hon kontaktade Sagogränd, som äger rättigheterna till Pelle, och de hakade genast på idén.

Tre olika vykort med Pelle Svanslös, plus ett julkort, finns nu ute på marknaden och fler är på gång. Vykorten har fått ett fantastiskt fint mottagande och säljer som smör.

Så länge hon kan minnas har Anna ritat.

– I sommarstugan i Högnäs förs vid Skellefteälven hade vi ingen el, och därmed ingen TV. Regniga somrar blev det många timmar vid ritblocket, säger hon.

En stor förebild – och påhejare – hade hon i mormor Aina Marklund som var konstnär.

– Hon såg till att jag fick prova olika sorters konst, men jag återvände alltid till ritandet: penna, papper och sudd.

Mormor, som var pensionerad textillärare, hade ofta utställningar i källaren i Boliden, och busslaster reste in för att köpa hennes batikkonst.

– Jag minns att jag som barn klenroget stirrade på prislappen och tänkte: "2 000 kronor – för den fula?!" minns Anna och skrattar generat.

– Men då kom tanken: Man kan alltså sälja något som man har gjort som är roligt!

När tonåren kom och många andra intressen lockade, var det också mormor som påminde Anna om att "förvalta sin gåva", som hon sade.

– Det var så fint att någon såg mig.

Annas första betalda illustrationsjobb var en återkommande barnserie för ett magasin, om pojken Max.

– Det var då jag lärde mig att arbeta mot en deadline, säger Anna menande.

Extra utmanande var det faktum att hon var småbarnsmamma och vid tillfället var bosatt i Indien. Utan internet. Allt måste skickas med brev.

Men uppdraget gav mersmak.

Så när en vän till familjen, Birgitta Ekman, hade skrivit en bok till ett barnbarn som inte ville börja skolan, en bok baserad på Birgittas egen barndom, och Anna

fick frågan om att illustrera, var svaret ett självklart ja.

– Birgitta hade vuxit upp i Indien, och tack vare att vi hade bott där hade jag förståelse för hur det såg ut, med människor, färger och detaljer.

Boken fick sedan fyra uppföljare.

– Det var otroligt utvecklande att sitta på förlaget för att se hur stor plats bilderna skulle få och deras placering. Jag växte in i jobbet och blev allt bättre.

Tiden gick och en barndomsdröm, som alltid lekt i periferin, pockade på Anna: att själv ge ut en barnbok. Hon gick ner i tid på sitt jobb för att frigöra mer utrymme för ritandet. Men var det verkligen dags?

I samma veva lärde Anna känna en granne, Cecilia Lundell, som var förskollärare i grunden men nu var sjukskriven på grund av en cancerdiagnos.

– En dag fick jag en tanke: Kanske vi ska göra något ihop? Jag frågade Cicci om hon någonsin funderat på att ge ut en barnbok. Det var mitt i prick!

Och så föddes den första berättelsen om Kaninfamiljen – Resan till Pannkakslandet – en pedagogisk bok för 3–6-åringar, med roliga, lite knasiga äventyr, mycket rim och ordlekar, och livfulla, färgglada teckningar.

Anna och Cicci har fått mycket positiv respons, och Bibliotekstjänst gav den en fyra av fem möjliga. Ytterligare två bök-

ker, eller resor, med Kaninfamiljen har följt (liksom en tillhörande lärarhandledning), men för närvarande tar skaparna en paus. Från kaniner.

Men det finns ju andra djur, och just nu arbetar Anna med en barnbok för Idus förlag, skriven av författaren Carin Johansson. Där är det en räv, en hare och en iller som är huvudkaraktärer.

Drömmen om en egen bok finns kvar.

– Jag minns när jag stod i skolbiblioteket i Medle och såg illustrationerna av Eva Eriksson och Elsa Beskow och tänkte: "Wow, det där vill jag göra när jag blir stor."

Men än har det inte blivit något konkret av Annas små manus. Och tills vidare arbetar hon – med glädje – med andra.

Så var hittar hon då inspiration för sitt skapande?

– Hos barn, de har så härlig fantasi. Och genom att resa och se nya miljöer, liksom konst, min kristna tro och så naturen, allt vackert runt om.

Även om det vore en dröm ser hon sig inte arbetande på heltid i en ateljé.

– Jag mår bra av att jobba med människor också, förklarar hon.

– Men så klart skulle jag bli glad om det kunde bära sig så pass att det kunde bli en stadig inkomstkälla. Det känns så lyxigt de dagar man efter frukost bara får dra sig undan – för att rita.

Återförsäljare sökes i hela landet. Behöver ert företag hjälp med illustrationer?
Maila info@annalahti.se eller ring 0730-608404

FLER ÄN 100 ÅR AV BOSTADSBYGGANDE OCH DET ÄR BARA BÖRJAN

Vi vill bygga mer i Västerbotten så hör av dig
om du har byggbar mark att sälja!

Mattias Lundström, VD HSB Norr
mattias.lundstrom@hsb.se

HSB – där möjligheterna bor

Hela denna bilaga är en annons från Region Västerbotten

Vi flytt' in
Norrlandsförbundet

Norrland – en bra bit av Sverige

Sedan 1952 har vi drivit
viktiga frågor för Norrland!

Norrlands
förbundet

SCA satsar i Västerbotten

Vid vårt pappersbruk i Obbola tillverkas förpackningspapper för konsument- och transportförpackningar.

Med en maxkapacitet om 725 000 ton per år förser vi världsmarknaden med klimatsmart och återvinningsbart förpackningsmaterial som skapar stor klimatnytta.

År 2023 bidrog SCA med en klimatnytta om 12,8 miljoner ton koldioxidekvivalenter. Läs mer om hur SCA bidrar till en fossilfri värld på sca.com.

Vi ska gå i bräschen för ett alternativt sätt att bedriva gruvdrift

Sveriges första nya gruva på över ett årtionde finns i Vindelgranseleområdet i Västerbotten. Genom småskalig gruvdrift vill Botnia Exploration visa att det går att bedriva gruvor med minimalt miljöavtryck.

Strax väster om Vindelgransele, i Lycksele kommun, ligger guldgruvan Fäbodtjärn. Här har Botnia Exploration brutit guldmalm sedan augusti i år. Det unika med Fäbodtjärns fyndighet är att den är relativt höghaltig men samtidigt väldigt småskalig. Och just detta är en förutsättning för att bedriva den verksamhet som Botnia Exploration vill göra.

- Vår strategi har hela tiden varit att bedriva en småskalig gruvproduktion. Även om Sverige är ett land med stor geologisk potential, är svenska fyndigheter sällan höghaltiga. Det gör att de behöver bli mer storskaliga för att vara lönsamma. Det krävs alltså mer malm för att komma åt en viss mängd metall. Vi

har försökt att vända på detta och satsar mycket på att identifiera de små men höghaltiga fyndigheterna. På så sätt behöver vi inte göra så stort ingrepp i naturen för att uppnå lönsamhet och kan också återställa den lättare, säger Fredrik Bergsten, vd Botnia Exploration.

I Fäbodtjärn bryts malmen under jord och det område som brukas är endast 13,5 hektar. Det kan liknas vid det areal som behövs för ett vindkraftverk.

- Vår strategi om småskalighet handlar dels om hur mycket mark vi tar i anspråk, dels hur mycket malm vi gräver upp. I vårt fall handlar det om 30-100 tusen ton malm per år, i jämförelse med 1-2 miljoner ton malm per år för en genomsnittlig

underjordsgruva. Sedan har vi anrikningen av malmen som är en stor del av miljökostnaden. Där jobbar vi tätt ihop med bra partners.

Vid anrikning av malm bildas restprodukter. Inte sällan är det investeringen i anrikningsverket och anläggningen för hantering av den sand som bildas i processen som skapar huvudbry för mindre gruvor. I Botnia Explorations fall har de ett samarbete med Dragon Mining som har ledig kapacitet i sitt anrikningsverk och utrymme i sitt sandmagasin.

- Vi är väldigt nöjda med att vi lyckats undvika att bygga ett nytt sandmagasin och istället kan använda ett redan befintligt.

Hur mycket spelar det roll för miljöavtrycket att ni är en helt svenskägad gruva i Sverige?

- De metaller som produceras i Sverige har den bästa socioekonomiska prestandan i världen. Här möter vi de strängaste miljökraven i världen och vi har de lägsta koldioxidutsläppen. Med svenska ägare upplever vi också mer förtroende och mindre skepsis i samtal och samarbeten med närboende och lokala intressenter.

Fredrik Bergsten, vd Botnia Exploration

Spännande satsning på innovation och kompetensutveckling i Vindeln

Projekteringen av Vindeln Innovation Center (VIC) har nu påbörjats! Som regionalt kompetenscentrum ska VIC stärka kompetensförsörjningen för en industri i världsklass.

Med moderna utbildnings- och möteslokaler, testbäddar och coworkingtor, kommer VIC att erbjuda både grund- och spetsutbildningar inom teknik och industri, samt stödja innovation och företagsutveckling.

VIC är ett nära samarbete mellan Vindelns kommun, Region Västerbotten och näringslivet. Centret kommer att ligga vid Vindeln Innovation Park och har planerat inflytt under 2027. Vill du veta mer eller är intresserad av samarbete? Kontakta oss!

Caroline Nyström, Projektledare VIC
E-mail: caroline.nystrom@vindeln.se
Telefon: 072-220 47 31

Tradition - Genuin - Erfarenhet - Sinnlighet

Exklusiva gåvor från oss

Risfjells Sameslöjd
Doris och Sven-Ake Risfjell

www.sameslojd.se

Vill du forma framtidens hållbara skogsbruk?

Bli en del av vårt elektrifieringsteam och hjälp oss skapa innovativa lösningar för nästa generations skogsbruk – från Västerbotten till världen.

I mer än 60 år har Komatsu Forest i Umeå utvecklat skogsmaskiner för ett hållbart och effektivt skogsbruk.

Just nu är vi på en resa mot elektrifiering inom skogsbruket och för att lyckas behöver vi nyfikna ingenjörer som vill jobba med den senaste tekniken.

Vill du göra skillnad? Upptäck dina möjligheter hos oss och bli en del av vår globala resa mot en hållbar framtid. Vi ses på career.komatsuforest.se

KOMATSU

SE

UPP!

Alltså, det var verkligen inte meningen att skrämmas. Vi ville bara uppmärksamma dig på att det lönar sig att blicka norrut för framtidens smarta satsningar.

50 år av obruten tillväxt – det är vårt facit i Umeå. Det har vi lyckats med tack vare innovativa entreprenörer, kreativ drivkraft och en redig dos framtidsstro. Men framför allt: samarbete. Samarbete mellan ett mångfacetterat näringsliv, våra två universitet, ett starkt kulturliv, en stor offentlig sektor och allt som Umeåregionen erbjuder i form av energiförsörjning, transporter och infrastruktur.

När Umeå utsågs till Sveriges bästa plats att leva 2024 av tidningen Fokus var det den samlade tillgången till utbildning, trygghet, vård och omsorg, natur, kultur, idrott och karriärmöjligheter som fällde avgörandet. "Bästa plats att leva" är ett kvitto på att vi är på rätt väg, och inte minst ett starkt argument för Umeåregionen i den tuffa konkurrensen om framtidens kompetensförsörjning.

**UMEÅ.
MER UTVECKLING.**

umea.se